

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA INTERNETOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 11
IM. BOLESŁAWA CHROBREGO W PŁOCKU

1. Głównym celem działań profilaktycznych Szkoły w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy jest ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywno-przemocowych, realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w Szkole i poza nią, a także zapobieganie powstawaniu tego rodzaju problemów.
2. Celem ogółu działań jest uświadamianie całej społeczności szkolnej (uczniom, Rodzicom, nauczycielom i pracownikom niepedagogicznym) zagrożeń płynących z użytkowania internetu i telefonii komórkowej, a jednocześnie uczenie zasad odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z tych technologii. Uczniowie powinni wiedzieć, jak korzystać z mediów, aby nie stały się one narzędziem agresji i przemocy rówieśniczej oraz jakie mogą być konsekwencje ryzykownych działań w sieci.
3. Główne cele Polityki Bezpieczeństwa Internetowego:
  - 1) zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, którzy korzystają z mediów elektronicznych,
  - 2) edukacja na rzecz bezpieczeństwa dzieci w internecie:
    - a) zagrożenia związane z korzystaniem z internetu oraz telefonów komórkowych przez dzieci i młodzież,
    - b) zasady bezpiecznego korzystania z internetu,
    - c) przekazywanie wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa w sieci,
    - d) procedury reagowania w sytuacji zagrożenia oraz system reagowania na ujawnienie cyberprzemocy.
4. Sposoby osiągania celów:
  - 1) wprowadzenie działań profilaktycznych w Szkole, uświadamiających uczniom nauczycielom, Rodzicom, zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych,
  - 2) opracowanie konkretnych procedur reagowania w szkole na zjawisko cyberprzemocy,
  - 3) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.
5. Adresaci działań:
  - 1) uczniowie,
  - 2) nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni,
  - 3) Rodzice.
6. Zadania:
  - 1) skierowane do uczniów:
    - a) lekcje i warsztaty poświęcone cyberprzemocy,
    - b) aktywizowanie uczniów do wymiany wiedzy,
    - c) zajęcia twórczości poświęcone bezpiecznemu użytkowaniu internetu, jego dobrodziejstw i zagrożeń,
    - d) kształtowania zachowań prospołecznych, wrażliwości na krzywdę i eliminowania obojętności oraz bierności,
    - e) prowadzenie zajęć i warsztatów z zakresu komunikacji interpersonalnej, asertywności, zastępowania agresji,
    - f) przeprowadzanie konkursów związanych z tematem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni,

- g) poinformowanie uczniów, że mogą się zwracać do nauczycieli z informacją o przejawach przemocy również tej z użyciem nowych technologii,
  - h) dopuszczanie, po wstępnej weryfikacji, anonimowych form zgłaszania informacji dotyczących aktów przemocy na terenie Szkoły,
  - i) konsekwentne reagowanie na zgłaszane zdarzenia i incydenty.
- 2) działania skierowane do Rady Pedagogicznej:
- a) zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami programu polityki bezpieczeństwa internetowego,
  - b) przydział zadań, ustalenie odpowiedzialnych za ich wykonanie,
  - c) szkolenia Rady Pedagogicznej,
  - d) zachęcanie do poruszania tematyki bezpieczeństwa dzieci w sieci oraz włączania tej problematyki do programów zajęć,
  - e) zachęcanie do korzystania z propozycji edukacyjnej opracowanej zewnętrznie i udostępnionych w formie elektronicznej lub drukowanej,
  - f) niezwłoczna i zdecydowana interwencja na wszystkie przejawy przemocy w tym te z udziałem nowych technologii,
  - g) kontynuowanie tzw. drzwi otwartych mających na celu indywidualny kontakt nauczyciela z Rodzicem,
  - h) przygotowanie ankiet diagnozujących wymienione w programie problemy.
- 3) pedagogizacja Rodziców:
- a) aktywne włączanie rodziców we wszystkie działania podejmowane przez szkołę,
  - b) poinformowanie Rodziców o procedurach postępowania wobec dzieci zachowujących się agresywnie oraz stosujących przemoc z udziałem nowych technologii,
  - c) organizacja szkoleń, spotkań informacyjnych dotyczących tematu bezpieczeństwa internetowego,
  - d) tworzenie możliwości wyrażania swojego zdania i własnych propozycji w tym zakresie.
7. Załącznik do niniejszego dokumentu stanowi Procedura postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.

PROCEDURA
POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA CYBERPRZEMOCY
W SZKOLE PODSTAWOWEJ Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 11
IM. BOLESŁAWA CHROBREGO W PŁOCKU

1. Ustalenie okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób jego rozpowszechniania, ustalenie sprawcy oraz świadków zdarzenia:
  - 1) nauczyciel posiadający wiedzę o przypadku wystąpienia cyberprzemocy zobowiązany jest przekazać informacje pedagogowi szkolnemu oraz Dyrektorowi;
  - 2) pedagog, psycholog, wychowawca oraz Dyrektor wspólnie dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie;
  - 3) do zadań Szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia, sprawców, ofiar oraz odnalezienie ewentualnych świadków;
  - 4) w razie potrzeby należy włączyć w podjęte działania nauczyciela informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów.

2. Zabezpieczanie dowodów:
  - 1) wszelkie dowody cyberprzemocy należy odpowiednio zabezpieczyć i zarejestrować: zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz jeśli to możliwe, dane nadawcy-adres użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, adres strony www, portalu społecznościowego, na której ukazały się szkodliwe treści itp.;
  - 2) zabezpieczone dowody są materiałem, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane osoby.

3. Identyfikacja sprawcy:
  - 1) świadomość, że znalezienie miejsca pochodzenia materiału nie zawsze jest równoznaczne z odnalezieniem osoby odpowiedzialnej za działania cyberprzemocy;
  - 2) w identyfikacji sprawcy pomagają rozmowy z innymi uczniami oraz świadkami zdarzenia bądź osobami trzecimi;
  - 3) jeśli ustalenie sprawcy jest niemożliwe należy skontaktować się z administratorem portalu/strony internetowej. Jest on ustawowo zobowiązany do usunięcia z sieci kompromitujących, obraźliwych bądź krzywdzących materiałów oraz do zablokowania konta. Jednak dane sprawy nie mogą być udostępnione osobom prywatnym ani Szkole. Aby je pozyskać konieczny jest kontakt z Policją;
  - 4) w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a nie udało się ustalić tożsamości sprawcy, należy bezwzględnie skontaktować się z Policją. Zgodnie z kodeksem polskiego prawa, które mówi o obowiązku zawiadomienia o przestępstwie – art. 304 §1 i 2 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1904 z późn. zm.) – w przypadku cyberprzemocy przestępstwami ściganymi z urzędu są: włamania i groźby. Jeśli posiada się wiedzę o tych przestępstwach należy zawiadomić Policję lub Prokuraturę.

4. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:
  - 1) jeśli sprawca cyberprzemocy jest nieznan lub nie jest uczniem Szkoły należy podjąć wszelkie czynności w celu przerwania aktu cyberprzemocy zaczynając od zawiadomienia administratora serwisu (w celu usunięcia krzywdzących materiałów), kończąc na powiadomieniu Policji lub Prokuratury;
  - 2) jeśli sprawca jest znany i jest on uczniem Szkoły:
    - a) należy przeprowadzić rozmowę w celu ustalenia okoliczności oraz przyczyn zajścia oraz poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej,

- b) uczeń-sprawca powinien otrzymać jasny komunikat, że Szkoła nie toleruje żadnych form przemocy,
- c) należy omówić skutki postępowania oraz konsekwencje, które zostaną wobec niego zastosowane,
- d) sprawca musi zostać zobligowany do zaprzestania jakichkolwiek form przemocy oraz usunięcia z internetu krzywdzących materiałów,
- e) w rozmowie ze sprawcą należy zwrócić szczególną uwagę na omówienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary,
- f) w przypadku gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- g) nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

5. Powiadomienie Rodziców sprawcy:

- 1) Rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o zaistniałym zdarzeniu, jego przebiegu oraz powinni zapoznać się z materiałem dowodowym, oraz decyzją dotyczącą dalszego postępowania z dzieckiem, a także o środkach dyscyplinarnych podjętych wobec ich dziecka;
- 2) w miarę możliwości Szkoła powinna podjąć próbę współpracy z Rodzicami i opracować wspólny plan działania.

6. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- 1) praca ze sprawcą powinna opierać się na pomocy uczniowi w zrozumieniu wyrządzonej krzywdy oraz konsekwencji swojego zachowania. Ma ona za zadanie wpłynąć na zmianę postawy i postępowania ucznia, w tym zmienić cele oraz sposób użytkowania nowych technologii;
- 2) w trudnych, uzasadnionych przypadkach można zaproponować Rodzicom oraz uczniowi, poradę specjalisty z poza Szkoły bądź udział w programie terapeutycznym.

7. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec ucznia-sprawcy:

- 1) trzeba pamiętać, że celem sankcji wobec sprawcy jest przede wszystkim zatrzymanie fali przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi;
- 2) wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy, skrucha, zadośćuczynienie i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem w przyszłości;
- 3) pokazanie innym uczniom, że cyberprzemoc nie jest tolerowana i że Szkoła efektywnie reaguje na jej przejawy;
- 4) podejmując decyzję o rodzaju kary trzeba wziąć pod uwagę rozmiar i rangę szkody, czas trwania, prześladowania, determinacje oraz świadomość popełnianego czynu.

8. Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- 1) wsparcie psychiczne: ofiara cyberprzemocy musi otrzymać pomoc i wsparcie emocjonalne, musi także zostać zapewniona, iż Szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu;
- 2) porada: uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby mógł czuć się bezpiecznie i co musi zrobić by nie doprowadzić do eskalacji prześladowania;
- 3) monitoring: po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia, by dociec czy przypadkiem sytuacja po ukaraniu sprawców się nie zaogniła. W tym miejscu konieczna jest również współpraca z Rodzicami, którzy powinni zostać przygotowani przez pedagoga szkolnego, jak zapewnić bezpieczeństwo i komfort psychiczny poszkodowanemu. W szczególnie agresywnych przypadkach cyberprzemocy, powinno się zaproponować Rodzicom i dziecku pomoc specjalisty;

- 4) w sytuacji, gdy przypadek cyberprzemocy wymaga założenia sprawy sądowej, Szkoła powinna powiadomić o takiej ewentualności rodziców ofiary oraz ucznia. Jednocześnie pomóc jej w przygotowaniu odpowiednich dokumentów sądowych uzasadniających i przedstawiających dowody winy oskarżonego.

9. Ochrona świadków cyberprzemocy:

- 1) ważne by w wyniku interwencji świadkowie nie zostali narażeni na działania odwetowe ze strony sprawcy;
- 2) postępowanie interwencyjne wymaga od pedagogów wyjaśnianych sprawę dyskrecji i poufnego postępowania;
- 3) niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą ani upublicznianie jego udziału w sprawie. Jest to nieprofesjonalna metoda wyjaśniania sprawy, może ona sprawić, że świadek stanie się kolejną ofiarą, może również sprawić, iż następnym razem uczeń nie zgłosi informacji o zagrażającym zdarzeniu.

10. Sporządzanie dokumentacji z zajęcia:

- 1) pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym i jego opiekunami, a także ze świadkami zdarzenia;
- 2) dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, dane personalne osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń;
- 3) jeśli rozmowa przebiegała w obecności wychowawcy (będącego w tym przypadku świadkiem) powinien on również podpisać sporządzoną notatkę;
- 4) jeżeli zostały odnalezione i zabezpieczone dowody cyberprzemocy (wydruki stron, sms-ów itp.), należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej.

11. Powiadomienie Sądu Rodzinnego:

- 1) jeżeli zaistniałego przypadku cyberprzemocy nie można rozwiązać przy użyciu środków wychowawczych jakimi dysponuje Szkoła, sprawę należy skierować, zgłaszając ją do Sądu Rodzinnego;
- 2) jeśli Rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się w Szkole, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, Dyrektor Szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny, zwłaszcza, jeśli do Szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;
- 3) w przypadkach szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, Dyrektor Szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty Policji i do Sądu Rodzinnego.